

Vademecum – onderhandelingen van Europese en multilaterale leefmilieudossiers en de rol van de piloten en de experts

Vademecum – onderhandelingen van Europese en multilaterale leefmilieudossiers en de rol van de piloten en de experts	1
1 Inleiding.....	2
2 Definities	4
3 Algemene omschrijving van de rol van de piloten en zijn ondersteunende experts	5
3.1 CCIM staat in voor het algemene beheer van de verschillende Europese en multilaterale dossiers.....	5
3.2 De piloot wordt aangeduid door het CCIM	5
3.3 De experts worden aangeduid door de respectievelijke overheden	5
3.4 De piloot staat in voor het beheer van een Europees of multilateraal onderhandelingsdossier	5
3.5 De plaatsvervangende piloot	7
4 De rol van de piloten in Europese besluitvorming	8
4.1 Deelname van de piloot aan Raadswerkgroepen	8
4.2 Deelname van de piloot in de voorbereiding van de Raad Leefmilieu.....	8
5 De rol van de piloten in multilaterale besluitvorming	10
5.1 Voor het al dan niet aanduiden van een piloot voor een multilaterale vergadering zijn er 3 mogelijkheden:.....	10
5.2 Voorbereiding tot de multilaterale vergadering door de Piloot	11
5.3 De multilaterale vergadering zelf	11
5.4 PV als doorgeefluik naar de multilaterale organisatie	11
Aantal bijkomende relevante opmerkingen	12

1 Inleiding

Leefmilieu kent wellicht meer dan andere beleidsdomeinen sedert de jaren '90 een zeer sterke ontwikkeling inzake samenwerking tussen gewestelijke en federale overheden voor Europees en multilateraal milieubeleid.

Aan de basis hiervan liggen twee zaken:

1. Met de opéénvolgende staatshervormingen werd het merendeel van bevoegdheden voor milieubeleid gewestelijk. Deze gewestelijke bevoegdheden omvatten daarenboven ook een internationale verdragsluitende bevoegdheid. Wel is het zo dat de federale overheid een belangrijk taak kreeg toevertrouwd in de coördinatie van het Belgische Europese en multilaterale milieubeleid.
2. Milieubeleid heeft meer dan de meeste andere beleidsdomeinen een zeer sterke evolutie naar internationalisering gekend. Dit uit zich in het bijzonder door de sterke rol van de EU in de definiëring van het wetgevend kader voor milieubeleid (naar schatting 80-90 % van ons milieubeleid is een onmiddellijke resultante van dit Europese milieubeleid). Eveneens zagen we dat de internationale instellingen sedert de jaren '70 een steeds grotere rol gingen vervullen op het vlak van milieubeleid met ondermeer tal van milieuverdragen als gevolg.

Met het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 inzake internationaal milieubeleid werd het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) opgericht als een permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu. Dit CCIM is de spil in het afstemmen van de inspanningen van de gewesten en de federale overheid voor Europees en Multilateraal Milieubeleid.

In feite betekende het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 een verdere invulling van de coördinatie voor milieubeleid nadat reeds in 1994 een Samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de Raad van de Europese Unie tot stand kwam. Dit Samenwerkingsakkoord legde de coördinatie van de finale standpuntbepaling van België voor de Raad van de EU bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken (in concreto bij P11 sedert 2003 onder het nieuwe acroniem DGE).

Gezien de toenemende complexiteit van het Europese en multilaterale milieugebeuren heeft het CCIM (en de Interministeriële Conferentie Leefmilieu) al spoedig besloten tot het oprichten van werkgroepen en stuurgroepen van het CCIM die de Belgische posities voor sectorale (water, atmosfeer, klimaat, ...) of cross-sectorale thema's (milieugegevens, strategische en structureel beleid, ...) dienden voor te bereiden. Voor het CCIM en zijn werkgroepen zou men dan ook in de feiten kunnen spreken van een CCIM netwerk. Omdat bepaalde thema's evenwel het milieuthema ruim overschrijden ontstonden ook coördinatiegroepen buiten dit CCIM netwerk. Voorbeelden hiervan zijn de Strategische Groep Milieu en Gezondheid (opgericht door de Gemengde Interministeriële Conferentie Milieu en Gezondheid) en het door Buitenlandse Zaken georganiseerde M 4.1 (voorheen P 60) overleg inzake het multilateraal beleid duurzame ontwikkeling.

Met het Europees voorzitterschap van België in de tweede semester van 2001 diende België zijn rol voor het Europese en multilaterale milieubeleid nog verder te intensifiëren. Omdat het toevertrouwen van dossiers aan werkgroepen een onvoldoende definiëring van de individuele verantwoordelijkheden zou hebben betekend en omwille van de noodzaak aan snelle en efficiënte coördinatie werd het systeem van piloten gecreëerd. In tegenstelling tot de bestaande coördinatiestructuren zijn deze piloten verantwoordelijk voor een specifiek dossier (ontwerprichtlijn, conclusies van de Raad, multilateraal dossier, ...).

Ook werden deze piloten voor deze specifieke dossiers verder ondersteund door door de verschillende betrokken milieu-overheden aangewezen experts.

Na het Europees voorzitterschap werd er door de verschillende overheden overeengekomen om dit systeem van dossier-specifieke piloten te behouden, waarbij de afspraken evenwel verder op punt gezet en aangepast dienden te worden.

Een belangrijk nieuw gegeven sedertdien is de beslissing van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid van februari 2002 waar werd beslist om 'Leefmilieu' over te hevelen van raadscategorie II naar raadscategorie III (zie annex Samenwerkingsakkoord vertegenwoordiging België in de EU). Concreet betekent dit dat er een politiek akkoord werd bereikt om vanaf 1 juli 2003 België in de raad leefmilieu door een gewestelijke milieuminister te laten vertegenwoordigen en dit volgens een semesterieel rotatiesysteem. De federale milieuminister is in een dergelijk systeem assessor in de Raad Leefmilieu. Deze Categoriewijziging is van toepassing op het Samenwerkingsakkoord m.b.t. de vertegenwoordiging van België in de EU en de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid bepaalde dan ook in deze zitting uitdrukkelijk dat het multilaterale beleid niet het onderwerp uitmaakte van deze Categoriewijziging. Deze op de Interministeriële Conferentie bereikte overeenkomst dient op heden nog geformaliseerd worden door een wijziging van het betreffende Samenwerkingsakkoord inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese Unie.

De rol van de piloten staat evenwel los van deze rotatieregel en is geldig gedurende de hele beleidsfase van een dossier die loopt tot aan zijn aanvaarding en ongeacht de overheid die België op dat moment in de Raad vertegenwoordigt.

Doel van dit vademecum is een duidelijke omschrijving te geven van de rol en de taken van de piloot en de experts.

2 Definities

Hieronder volgt een beknopte definiëring van de gebruikte terminologie inzake voorbereiding van het Europees en multilateraal milieubeleid. Voor een meer omvattende beschrijving van de rol en taken van de hier opgesomde functies of coördinatiemechanismen zal er evenwel verder in het vademecum een beschrijving volgen of zullen de bestaande samenwerkingsakkoorden of huishoudelijke reglementen moeten geraadpleegd worden.

CCIM : *Het Coördinatieteam Internationaal Milieubeleid zoals opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995. De door het samenwerkingsakkoord vastgelegde overheden staan binnen dit CCIM in voor de voorbereiding van de Belgische posities voor internationale instellingen (met uitzondering van de Raad EU), de samenstelling van de delegaties, de opmaak van Belgische rapportering naar internationale instellingen en de organisatie van de opvolging van de genomen beslissingen.*

In de praktijk behelst de CCIM een netwerk bestaande uit tal van stuur- en werkgroepen en een plenaire CCIM die wordt voorbereid door een meer beperkt samengesteld bureau van het CCIM. Het bureau werd opgericht om een betere en gestroomlijnde werking te garanderen van het CCIM.

Stuurgroep of werkgroep van het CCIM : *Conform aan zijn samenwerkingsakkoord en zijn huishoudelijk reglement werden door het CCIM (en de Interministeriële Conferentie Leefmilieu) tal van thematische groepen opgericht die als mandaat kregen om in algemene zin de voorbereiding en de gecoördineerde opvolging van het geheel van Europese en multilaterale dossiers m.b.t. hun thema voor hun rekening te nemen en hierbij ook met name de Belgische positie te bepalen. Voor een overzicht van deze groepen en aldus het CCIM netwerk zie bijlage.*

DGE (voorheen P11) : *De Directie Europese Aangelegenheden van de FOD Buitenlandse Zaken. Door het Samenwerkingsakkoord van 1994 (gewijzigd in 2003) inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese Unie werd deze Directie aangeduid als coördinatie orgaan waar het standpunt van België wordt vastgelegd. In de praktijk betekent dit dat enkele dagen voorafgaand aan de Raad Leefmilieu een DGE coördinatie plaatsvindt die de definitieve Belgische positie voor deze Raad vastlegt. DGE coördineert tevens ad hoc vergaderingen over bepaalde horizontale thema's of specifieke punten in voorbereiding van EU Raden.*

Permanente Vertegenwoordiging bij EU en multilaterale instellingen : *Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie (komt overeen met de rol van een ambassade) of bij multilaterale instellingen die van belang zijn voor het milieubeleid (VN te New York en Genève, UNEP Nairobi en OESO Parijs). Deze instellingen die afhangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken vertegenwoordigen België op een permanente wijze bij alle instanties van de EU en bij de hogervermelde multilaterale instellingen. De Permanente Vertegenwoordiging heeft de graad van Ambassadeur. Bij de EU heeft de Permanente Vertegenwoordiging de taak om de Minister bij te staan in de Raden van de EU en neemt deel aan COREPER waar hij ook zijn adjunct deze taak kan delegeren. De Permanente Vertegenwoordiging wordt bijgestaan door een aantal vertegenwoordigers hetzij ambtenaren van Buitenlandse Zaken hetzij vertegenwoordigers gedetacheerd vanuit de federale of gewestelijke administraties, die onder zijn gezag België vertegenwoordigen in de werkgroepen van de Raad, waaronder de groepen Leefmilieu en Leefmilieu internationaal.*

M 4.1 : *Multilaterale Directie Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu van FOD Buitenlandse Zaken die onder meer instaat voor coördinaties m.b.t. het multilaterale beleid duurzame ontwikkeling en leefmilieu.*

Dossier : *Elk door de CCIM relevant geacht initiatief onafhankelijk van zijn benaming: van de Europese Unie (groenboek, witboek, voorstel van richtlijn, voorstel van strategie, ontwerp conclusies, ...) of van een multilaterale instantie (verdrag, protocol, amendement, beslissing, verklaring, ...).*

Piloot : Door het CCIM aangeduide gewestelijke of federale ambtenaar die instaat voor het beheer van een dossier (zie hoger) en die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke voorbereiding van de Belgische positie in coördinatie met de verschillende betrokken overheden. (Opmerking : Franstalige versie dient "inhoudelijke voorbereiding" nauwkeuriger te vertalen.)

Expert : Persoon die door de federale overheid of door de gewesten aangeduid en gemandateerd is om zijn positie in te brengen in de Belgische coördinatie

Het kan hierbij zowel gaan om experten die worden aangeduid om deel uit te maken van een CCIM groep als om experten die worden aangeduid om een piloot voor een specifiek dossier te ondersteunen. Door de aanduiding van de verschillende experten beschikt de piloot over een **netwerk**.

3 Algemene omschrijving van de rol van de piloten en zijn ondersteunende experten

3.1 CCIM staat in voor het algemene beheer van de verschillende Europese en multilaterale dossiers.

Zowel voor Europese als multilaterale dossiers zullen er door respectievelijk de PV en M 4.1 op basis van de zich aandienende agenda geactualiseerde lijsten worden voorgelegd aan het CCIM met de verschillende Europese en multilaterale dossiers. Op basis hiervan zullen op de plenaire CCIM de nodige beslissingen genomen worden over de aanduiding van de piloten en de te betrekken coördinatie organen. Ook zullen de verschillende overheden meedelen welke hun experten zijn voor de verschillende dossiers.

De verschillende documenten : lijsten met dossiers, fiches, speaking notes, en verslagen dienen beschikbaar te zijn bij het CCIM secretariaat.

3.2 De piloot wordt aangeduid door het CCIM

Voor elk Europees onderhandelingsdossier wordt een Belgische piloot in een zo vroeg mogelijk stadium aangeduid door het CCIM.

Voor een multilateraal onderhandelingsdossier zijn er 3 mogelijkheden:

1. er worden piloten aangesteld voor subthema's
2. er wordt wel een piloot aangesteld, of in bepaalde gevallen
3. er wordt geen piloot aangeduid (zie punt 5).

3.3 De experten worden aangeduid door de respectievelijke overheden

De gewesten en de federale overheid kunnen voor elk Europees of multilateraal onderhandelingsdossier experten aanduiden. Deze voorgestelde experten worden vervolgens meegedeeld aan de Plenaire vergadering van het CCIM.

Indien een gewest of de federale overheid voor een bepaald dossier over meerdere experten beschikt, kan dat gewest of de federale overheid beslissen om onder zijn experten een 'trekker' aan te duiden.

3.4 De piloot staat in voor het beheer van een Europees of multilateraal onderhandelingsdossier

Door het CCIM worden er lijsten bijgehouden van alle Europese of multilaterale onderhandelingsdossiers en de overeenkomstige piloten en experten.

Op elke Plenaire vergadering van het CCIM worden deze lijsten geactualiseerd. Nieuwe onderhandelingsdossiers worden kenbaar gemaakt (door de PV of M 4.1 of door elk ander lid van het CCIM). De Plenaire vergadering van het CCIM duidt nieuwe piloten aan voor deze dossiers en neemt akte van de aangeduide experts.

De piloot is verantwoordelijk voor het beheer van een welbepaald Europees of multilateraal onderhandelingsdossier of deeldossier tijdens zijn ganse duur (voorontwerp van voorstel, voorstel in onderhandeling, finale aanvaarding van het voorstel). De fase van uitvoering is hierbij niet inbegrepen.

De piloot is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereidende definiëring van de Belgische positie in coördinatie met de verschillende betrokken overheden

*De Belgische piloot is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het Belgische standpunt.

De piloot zorgt voor de verspreiding van de werkdocumenten en andere relevante informatie voor het bepalen van het Belgisch standpunt naar de experts. De piloot bepaalt de Belgische positie doorheen coördinatie met de experts.

De plenaire vergadering van het CCIM is bevoegd om uitspraak te doen over klachten in verband met het beheer van een dossier door een piloot en hierbij beslissingen te nemen tot remediëring.

De experts verwoorden de onderhandelingspositie van hun overheid. Zij toetsen hun inbreng af met hun administratieve en politieke autoriteiten.

De experts kunnen deel uitmaken van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of een andere coördinatiegroep (M 4.1 coördinatiegroep bv.). Het is eveneens mogelijk dat experts geen deel uit te maken van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of andere coördinatiegroep.

Indien nodig kunnen de piloot en de experts ondersteuning vragen van externe wetenschappers, op voorwaarde dat de drie gewesten en de federale overheid hiertegenover geen bezwaar hebben. Deze externe wetenschappers kunnen slechts advies en ondersteuning geven.

*De piloot kan coördineren op verschillende manieren.

De piloot kan coördineren met de experts op schriftelijke wijze, met name via e-mail.

De piloot kan coördineren met de experts door vergaderingen beleggen. Deze vergaderingen kunnen plaatsvinden in het kader van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of een ander aangeduid coördinatiemechanisme (zie bv. M4. 1 coördinatie).

Indien de vergaderingen zoals georganiseerd door de piloot plaatsvinden buiten het kader van een reeds bestaande coördinatiegroep (stuurgroep van het CCIM of andere) en er voor dit thema waar het dossier van de piloot deel van uit maakt een bestaande coördinatiegroep is, dient deze coördinatiegroep op de hoogte te worden gehouden.

In het CCIM kunnen hieromtrent verdere concrete afspraken gemaakt worden.

*De piloot zorgt voor een schriftelijke weergave van het gecoördineerd Belgisch standpunt.

*Indien het onmogelijk is om tot een gecoördineerd Belgisch standpunt te komen voor zeer politiek geladen dossiers, zijn er verschillende mogelijkheden.

Een eerste mogelijkheid bestaat erin dat in samenspraak tussen de Permanente Vertegenwoordiger en de piloot een vergadering wordt samengeroepen op de Permanente Vertegenwoordiging. Op deze vergadering worden alle experts en de betrokken kabinetten uitgenodigd.

Een tweede mogelijkheid bestaat erin dat een interkabinetten- overleg wordt samengeroepen door het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt in de Raad of in de betreffende multilaterale vergadering.

Een dergelijk interkabinetten overleg zal evenwel maar kunnen in 2 omstandigheden :

wanneer het gaat om een informeel overleg tussen kabinetten waarbij wordt afgetoetst welke consensus mogelijk is; of

wanneer de betreffende minister door een ministerraad een mandaat verkreeg om het standpunt voor deze ministerraad voor te bereiden in de vorm van IKW overleg.

Een derde mogelijkheid bestaat erin dat het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt in de Raad vraagt om een bijzondere ad hoc DGE vergadering (voorheen P11 coördinatie).

Indien er geen Belgisch standpunt kan worden bepaald op een vergadering op de Permanente Vertegenwoordiging, op een interkabinettenvergadering of op een ad hoc DGE vergadering, dan vraagt het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt in de Raad, om de kwestie te bespreken op een Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu.

In het geval er tenslotte nog politieke arbitrage nodig blijft wordt de kwestie op de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid en op het Overlegcomité gebracht zoals voorzien in het artikel 4 van het Samenwerkingsakkoord van 1994 over de vertegenwoordiging van België in de EU.

3.5 De plaatsvervangende van de piloot

Indien de piloot tijdelijk een aspect van zijn opdracht niet kan invullen (deelnemen voorbereidende vergadering, voorzitten coördinatie) zal hij een van de experts die tevens op dit zelfde dossier werken vragen om deze taak over te nemen. Het is aan de piloot om hierbij de inschatting te maken wie van zijn expertennetwerk hiertoe best wordt aangesproken.

Bij niet beschikbaarheid van de piloot voor een langere periode (meer dan 1 maand doch in het geval van dossiers die sterk in de politieke actualiteit staan zal hier een kortere periode gelden) zal het CCIM beslissen over de plaatsvervangende van de piloot.

4 De rol van de piloot in Europese besluitvorming

4.1 Deelname van de piloot aan Raadswerkgroepen

*De piloot stelt een fiche op van het Commissievoorstel, zodra het aan de Raad en het Europees Parlement wordt voorgelegd. (een voorbeeld-fiche wordt als annex toegevoegd aan het Vademecum).

Deze fiche dient te evolueren in de loop van de onderhandelingen en zo de evolutie van het Belgisch standpunt weergeven, de positie van andere lidstaten en de Commissie en de belangrijkste hangende problemen.

Voorafgaand aan dit Commissievoorstel zal de piloot indien hij reeds in dit stadium werd aangesteld deelnemen aan eventuele consultatievergaderingen die de Commissie over dit onderwerp organiseert.

*De Permanente Vertegenwoordiger verdedigt het Belgisch standpunt, zoals gecoördineerd door de piloot, op de Raadswerkgroepen.

De piloot participeert zelf aan de raadswerkgroepen, of hij verzekert de deelname van een plaatsvervanger.

*De Permanente Vertegenwoordiger stelt een verslag op van de Raadswerkgroepen. In bepaalde gevallen stelt de piloot een complementair verslag op.

De Permanente Vertegenwoordiger stelt eveneens een verslag op van de COREPER.

De Permanente Vertegenwoordiger brengt regelmatig verslag uit aan de Plenaire vergadering van het CCIM over de stand van zaken van het Europees onderhandelingsdossier.

Deelname van de piloot aan andere relevante vergaderingen

*De piloot neemt deel aan andere relevante vergaderingen.

*De piloot volgt in het bijzonder de evolutie van het Europees onderhandelingsdossier bij het Europees Parlement (Milieu Commissie van het Europees Parlement, Plenaire vergadering van het Europees Parlement).

Indien mogelijk, en zeker indien het belang van het Europees onderhandelingsdossier dit vereist, neemt de piloot deel aan de vergaderingen van het Europese Parlement.

Ingeval de piloot deelneemt aan de vergaderingen van het Europees Parlement, stelt hij hiervan een verslag op.

Zodra het Europees Parlement amendementen voorstelt, coördineert de piloot een Belgisch standpunt omtrent die amendementen.

4.2 Deelname van de piloot in de voorbereiding van de Raad Leefmilieu

I. CCIM

*De piloot bereidt een geactualiseerde fiche en een ontwerp-speakingnote voor, enkele dagen voorafgaand aan de DGE-coördinatie (voorheen P11-coördinatie). Deze ontwerp speaking note dient tot stand te komen na overleg tussen de piloot en de aangewezen experts (wellicht e-mail procedure met zijn experts of coördinatiegroep).

De ontwerp-speakingnote geeft het gecoördineerd Belgisch standpunt weer. Al naar gelang het politieke belang van het Europees onderhandelingsdossier, is de ontwerp-speakingnote woord voor woord dan wel in krachtlijnen uitgeschreven. De speaking note moet beknopt zijn en zich toespitsen op de voorgestelde politieke boodschap voor de minister.

De fiche en de ontwerp-speakingnote worden gestuurd aan het CCIM-secretariaat en aan de Permanente Vertegenwoordiger.

Indien de onderhandelingen rond een Europees onderhandelingsdossier nog lopende zijn op het ogenblik van de DGE-coördinatie, stelt de piloot toch zo accuraat mogelijk een fiche en ontwerp-speakingnote op voorafgaand aan de DGE-coördinatie.

Indien de piloot geen fiche en ontwerp-speakingnote aflevert voorafgaand aan de DGE-coördinatie, zorgt de Permanente Vertegenwoordiger voor een minimale beschrijvende nota en een minimale ontwerp-speakingnote.

II. DGE

*De piloot neemt deel aan de DGE-coördinatie.

De piloot en de Permanente Vertegenwoordiger stellen de fiche en de ontwerp-speakingnote voor op de DGE-coördinatie.

De piloot en de Permanente Vertegenwoordiger zorgen er, indien mogelijk, voor dat de fiche en de ontwerp-speakingnote voorafgaand aan de DGE-coördinatie worden verspreid.

De fiche en de ontwerp-speakingnote worden vervolgens besproken op de DGE-coördinatie. Al naar het politieke belang van het Europees onderhandelingsdossier wordt de ontwerp-speakingnote woord voor woord dan wel in krachtlijnen besproken.

De DGE coördinatie bepaalt het definitieve standpunt van België voor de betreffende Raad. De definitieve speaking note zal zich zondermeer aan dit definitieve standpunt dienen te houden.

*Er wordt een verslag opgemaakt van de DGE-coördinatie door Directie Europese Aangelegenheden van de FOD Buitenlandse Zaken. Dit verslag geeft de overeengekomen Belgische positie weer en dit in hoofdlijnen of d.m.v. letterlijke citaten. Het is belangrijk dat dit verslag tijdig verspreid wordt.

* Tenslotte dient hier nog opgemerkt dat DGE niet enkel onmiddellijk voorafgaand aan een specifieke Raad zal samenkomen maar ook op vraag (van de RP of een betrokken Kabinet) het recht heeft om specifieke DGE vergaderingen te organiseren voor een bepaald onderwerp in discussie in de context van de Raad.

III. Definitieve vastlegging van de Belgische interventies voor de Raad

*Na de DGE-coördinatie stelt het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt op de Raad de definitieve speakingnotes op, aan de hand van het verslag van de DGE-coördinatie. Het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt kan bijstand vragen (van de Permanente Vertegenwoordiger).

De definitieve speakingnote geeft, naargelang het politieke belang van het dossier, woord voor woord de beslissing van het de DGE-coördinatie weer of herneemt de krachtlijnen overeengekomen op de DGE-coördinatie.

*De Permanente Vertegenwoordiger zorgt voor het tijdig doorsturen van de laatste versie van de Raadsdocumenten aan het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt en aan alle kabinetten en aan de vertegenwoordigers van de gewesten en de federale overheid die in het CCIM die betrokken zijn.

*De piloot is aanwezig op de Raad Leefmilieu, indien wenselijk. Op de Raad leefmilieu kande piloot gevraagd worden de minister die België vertegenwoordigt bij te staan met raadgeving.

De Permanente Vertegenwoordiger stelt een verslag op van de Raad Leefmilieu. Dit verslag dient tevens in bijlage de definitieve versie van de Belgische speaking notes voor de belangrijkste agendapunten te bevatten.

5 De rol van de piloten in multilaterale besluitvorming

Tijdens elke plenaire CCIM zal de directie Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu (M 4.1) een update presenteren van de lijst "International Meetings" (zie bijlage). Deze lijst bouwt voort - en vult aan - op de lijst die op semesteriële basis gezamenlijk door het Voorzitterschap en de Commissie aan de Werkgroep Milieu van de Raad wordt gepresenteerd. In deze lijst zal ook een voorstel staan tot aanwijzing van de Belgische coördinatie-orga(n)nen (bestaande CCIM groepen, ad hoc CCIM, M 4.1 coördinatie of interkabinetten) en wordt waar nodig en mogelijk (zie verder) voorgesteld wie de piloot en de experts zijn voor elke vermelde vergadering. Tenslotte zal de lijst ook nota nemen van de samenstelling van de delegaties (inclusief aanduiding delegatiehoofd) voor de multilaterale vergaderingen.

Behalve deze algemene lijst "International Meetings" vraagt het CCIM aan alle CCIM-groepen een lijst van de multilaterale vergaderingen, voor hun domein, bij te houden en te actualiseren en dit voor het lopende en het volgende jaar. Het gaat hier vooral over vergaderingen op technisch niveau. Het CCIM kan op elk moment vragen de lijst van de desbetreffende groep ter beschikking te stellen. Het doel is om op voorhand de samenstelling van de delegatie en de aanduiding van de piloten voor de dossiers te identificeren en een betere controle uit te oefenen over de vaak laattijdige rapporten.

Het is aan de CCIM om over de voorziene coördinatie en de aanduiding van de piloot te beslissen en nota te nemen van de aangeduide experts.

5.1 Voor het al dan niet aanduiden van een piloot voor een multilaterale vergadering zijn er 3 mogelijkheden:

1. **Piloot voor subthema's:** Een aantal multilaterale vergadering hebben een transversaal karakter (zie UNEP Beheerraad, CSD, ...) en hebben een uitgebreide agenda hetgeen maakt dat het onmogelijk is één piloot aan te wijzen voor het geheel (zie verder onder 3). De Plenaire CCIM kan hier beslissen voor bepaalde subthema's piloten aan te wijzen. Bij de samenstelling van de Belgische delegatie zal, aan de hand van de agenda, een taakverdeling afgesproken worden. De multilaterale dossiers waar piloten voor subthema's worden aangeduid worden voorbereid door de CCIM goedgekeurde coördinatie-organen waar de subpiloten aldus hun subthema dienen toe te lichten en de voorgestelde Belgische positie dienen te duiden.
2. **Wel piloot:** Voor multilaterale dossiers van verticale aard (ozonlaag, chemische producten, bossen) lijkt de formule van piloot het meest bruikbaar. In feite benadert dit type van multilaterale vergaderingen ook het meest het type van dossiers zoals die op de EU agenda voorkomen (richtlijnen in het bijzonder).
3. **Geen piloot in een aantal uitzonderlijke gevallen:** Een aantal multilaterale vergaderingen kunnen beschouwd worden als vrij losstaande en kortstondige evenementen. Voor dergelijke vergaderingen kan het CCIM beslissen dat het niet noodzakelijk is om een piloot aan te wijzen gezien de Belgische positie ad hoc bepaald wordt in de aangewezen coördinatievergadering en er voorts geen nood is aan een uitgebreide en langdurige voorbereidingsfase. Ook zijn er multilaterale vergadering mogelijk waar België geen belang bij heeft en er dus geen nood is tot opvolging. Tenslotte zijn er ook multilaterale vergaderingen die het best enkel door de PV worden opgevolgd gezien hun te beperkte agenda (bv enkel budgetdiscussies of vastlegging modaliteiten voor een latere vergadering). Voor deze laatste vergaderingen geldt tevens dat een Belgische positie in het door de aangewezen coördinatievergadering wordt vastgelegd en dat verslag wordt uitgebracht aan het CCIM.

5.2 Vorbereiding tot de multilaterale vergadering door de Piloot

De piloot heeft als taak de voorbereiding voor de multilaterale vergadering (of het deelonderwerp) te verzorgen. Ook moet hij indien nodig instaan voor een verdere taakverdeling van subthema's tussen de verschillende experts.

De piloot is de centrale figuur in het inhoudelijk opvolgen van de voorbereiding voor de multilaterale vergadering, of het deelonderwerp ervan, waarvoor hij werd aangewezen.

Hiertoe dient hij/zij deel te nemen aan vergaderingen van de Raadswerkgroep Internationaal Milieubeleid, dient hij/zij, indien mogelijk, deel te nemen aan voorbereidende vergaderingen op deze multilaterale vergadering en dient hij/zij via de verschillende communicatiekanalen zicht te hebben op de verschillende voorbereidende documenten van de multilaterale vergadering.

De piloot dient een ontwerp van Belgische positie voor de multilaterale vergadering in kwestie voor te bereiden en dit met het oog op het verdedigen – of het laten verdedigen door de woordvoerder – van de gecoördineerde Belgische positie.

De piloot dient de voorzitter(s) van de door het CCIM aangeduide coördinatie-organen op de hoogte te houden van de evoluties in het dossier en de voorstellen van een Belgisch standpunt en dit met het oog op vastlegging van dit standpunt op de betreffende coördinatie.

Gezien de Belgische positie zich inschrijft in het gecoördineerde EU beleid dient de piloot zich te baseren op EU raadsconclusies of voorafgaande EU statements om hiervan vertrekkend de Belgische positie verder uit te werken.

5.3 De multilaterale vergadering zelf

De piloot is vaak niet het hoofd van de delegatie voor een multilaterale vergadering. Deze functie zal in eerste instantie toekomen aan de minister of de ambassadeur onder wiens werkveld (multilaterale instelling, bilaterale post) de multilaterale vergadering ressorteert. Bij afwezigheid van een politieke, diplomatieke of hiërarchische meerdere, of indien hij daartoe uitdrukkelijk gemandateerd is, zal de piloot optreden als hoofd van de delegatie.

De piloot zal evenwel tijdens de multilaterale vergadering na samenspraak met het delegatiehoofd de ontwerpen van Belgische interventies moeten opmaken en dit op basis en binnen het kader van de in het Belgische coördinatie-orgaan overeengekomen positie.

Het delegatiehoofd en de piloot zullen instaan voor bijkomende Belgische coördinatie ter plekke waarbij op basis van het door de piloot of piloot op subthema opgemaakte ontwerp een finale Belgische interventie wordt overeengekomen.

De piloot en het delegatiehoofd dienen reeds aan het begin van de multilaterale vergadering duidelijke afspraken te maken over de gecoördineerde verslaggeving van de multilaterale vergadering en de taakverdeling die hierbij gevolgd zal worden. Het verslag zal binnen de 2 weken voorgelegd worden.

Ook na de voorbereidende Belgische en Europese coördinatievergaderingen dient er zulke gecoördineerde verslaggeving te zijn.

5.4 PV als doorgreefluik naar de multilaterale organisatie

FOD Buitenlandse zaken beschikt over PV's bij de multilaterale instellingen (zie voor leefmilieu in het bijzonder New York, Naïrobi, Genève). Zij vervullen een essentiële rol in het verzorgen van de communicatie tussen de multilaterale instelling en België. De communicatie met deze multilaterale posten zal gebeuren via M 4 van de FOD Buitenlandse Zaken en na overleg met de verschillende betrokken overheden.

Aantal bijkomende relevante bemerkingen

*De piloot en de experten gebruiken hun eigen moedertaal, zijnde Frans of Nederlands. Passieve kennis van de andere taal is noodzakelijk. Passieve en actieve kennis van het Engels is eveneens noodzakelijk.
